

Crynodeb o'r Sesiwn:

Arweiniwyd y sesiwn gan Julie Edwards - Swyddog Diogelu a Hyfforddiant y Panel Diogelu Cydenwadol a'r swyddog diogelu dynodedig ar gyfer [tri enwad](#).

Nodwyd pwysigrwydd creu diwylliant iach o fewn yr eglwys gan gynnwys tryloywder, dysgu gwersi o'r gorffennol a pheidio byth ag anwybyddu na chuddio pryderon. Roedd y sesiwn yn trafod ein polisi a gweithdrefnau diogelu, gan gynnwys recriwtio gwirfoddolwyr yn fwy diogel, egwyddorion arfer da, arwyddion a dangosyddion cam-drin ac esgeulustod a, sut i [ymateb i bryderon](#). Gall diogelu fod yn bwnc anodd i rai ac mae [cymorth pellach ar gael](#).

Gwnaethom edrych ar bwysigrwydd gallu adnabod arwyddion o gamdriniaeth ac esgeulustod ymhlith plant ac oedolion agored i niwed gan fod yna llawer o rwystrau i unigolyn ddatgelu camdriniaeth ei hun. Mae gan aelodau o'r eglwys rôl bwysig o ran diogelu ac maent mewn sefyllfa dda i sylwi ar newidiadau mewn unigolion oherwydd eu perthynas agos o fewn y gymuned. Mae'n bwysig peidio byth ag addo cadw cam-drin yn gyfrinach, i beidio byth ag ymchwilio na thrafod materion gyda'r cyhuddedig.

GAFODD PAWB EU HANNOG I BEIDIO AG OEDI CYN GOFYN AM HELP.

Y camau nesaf...

Faint o'r blychau isod allwch chi dicio?

- Ydych chi wedi edrych ar y [llawlyfr diogelu](#) a'r [llyfryn gwybodaeth hyfforddiant](#)?
- Ydych chi wedi cwblhau'r [cwrs e-ddysgu](#) a argymhellir gan Gofal Cymdeithasol Cymru?
- Ydych chi wedi ymgyfarwyddo â'r adrannau arfer da perthnasol yn y llawlyfr neu lyfryn creu eglwys fwy diogel? Ydych chi wedi adolygu'r arwyddion a symptomau cam-drin? Mae hyn yn [adran 3](#) o'r llawlyfr i blant ac [adran 4](#) i oedolion neu dudalennau melyn yng nghanol llyfryn y cwrs.
- Ydy'r [datganiad polisi diogelu](#) yn cael ei arddangos yn eich eglwys?
- Ydy eich Eglwys wedi cynnal hunan-asesiad diogelu gan ddefnyddio'r rhestr wirio [Atodiad 10](#)
- Ydych chi'n barod i [roi gwybod am unrhyw bryderon diogelu](#) i Julie neu swyddfa'r panel.
- Beth am annog eich Eglwys i gymryd rhan mewn [Sul Diogelu](#) ym mis Tachwedd neu unrhyw ddydd Sul arall i godi ymwybyddiaeth o ddiogelu ?

Diogelu Grwpiau Bregus: Gwnaethom edrych ar y diffiniad o ddiogelu sef adnabod arwyddion a symptomau cam-drin, darparu gweithgareddau diogel a gofal priodol. Yn ystod y degawd diwethaf bu newid o bolisiau amddiffyn plant i ddull diogelu ehangach sy'n cynnwys oedolion agored i niwed ac sy'n cynnwys gamau ataliol ac arfer da. Buom yn trafod y diffiniad o fregus/ wynebu niwed, gyda ffactorau fel anabledd, oedran, dementia, diffyg capasiti, arferion sefydliadol gwael, a ffactorau pan nad yw gofaluwr yn gallu amddiffyn plant neu oedolion o dan eu gofal. Gwnaethom edrych ar ddiffiniadau ffurfiol plentyn ac oedolyn agored i niwed (Ddeddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014.)

Diogelu mewn Eglwysi: Gwnaethom edrych ar rai ffactorau sy'n creu eglwys fwy diogel, gan gynnwys penodi [cydlynnydd diogelu](#) ac [ymddiriedolwr diogelu](#), tryloywder, ac ystiried pwy sy'n bregus. Gwnaethom bwysleisio pwysigrwydd arfer da, gan gynnwys asesiadau risg, ffurflenni cydsyniad priodol, a sicrhau bod gwirfoddolwyr wedi cael gwiriadau DBS. Mae angen i wirfoddolwyr yn yr eglwys cyd-weithio fel tîm i sicrhau bod gweithgareddau mor ddiogel â phosibl gan gynnwys datblygu canllawiau clir ar gyfer y gweithgaredd ac wrth gyfathrebu â phlant a phobl ifanc ar-lein. Gall y Panel gynorthwyo gydag [asesiadau risg](#) a chymorth a chyngor diogelu eraill.

Polisi Diogelu: Y [Llawlyfr Diogelu Grwpiau Bregus](#) yw polisi a gweithdrefnau diogelu'r eglwys. Mae'n cynnwys adrannau ar recriwtio mwy diogel, plant a phobl ifanc, oedolion bregus, a gofal bugeiliol yn ogystal ag adnoddau a gwybodaeth ychwanegol yn yr atodiadau a'r ffurflenni. Gwnaethom edrych yn fras ar bwysigrwydd recriwtio mwy diogel, gan bwysleisio bod hyn yn fwy na gwiriadau DBS yn unig. Mae'n cynnwys gofyn y cwestiynau cywir mewn ffurflen cais a chynnal gwiriadau cefndir trylwyr i sicrhau ein bod wedi gwneud popeth o fewn ein gallu i sicrhau bod y bobl fwyaf agored i niwed yn ein heglwysi mewn dwylo diogel. Mae'r Panel wedi cynhyrchu adnoddau i helpu gyda'r broses hon gan gynnwys [ffurflenni priodol](#), cod ymddygiad i wirfoddolwyr ([atodiad 2a](#)) a chanllawiau ar gyfer arferion gwaith diogel ([atodiad 2](#)).

Adnabod arwyddion o gam-drin ac esgeulustod a sut i ymateb: Roedd ail hanner y sesiwn yn canolbwyntio ar adnabod arwyddion o gam-drin. Mae'n hanfodol weithiau i **ddychnygu'r annychmygol** a symud y tu hwnt i'r rhagdybiaeth bod cam-drin fel arfer gan ddiethriaid, nid rhywun sy'n hysbys i ni. Gallai cam-drinniwr fod yn unrhyw un ac, yn fwyaf cyffredin, mae'r dioddefwr yn nabod y cyflawnwr camdriniaeth e.e. teulu, ffrindiau neu rai mewn awdurdod. Mae yna wahanol fathau o gamdriniaeth gan gynnwys cam-drin corfforol, rhywiol, emosiynol, ariannol a sefydliadol ac mae [is-gategorïau o gam-drin](#) hefyd. Esgeulustod yw'r math mwyaf cyffredin o gam-drin ac mae'n golygu methiant parhaus i ddiwallu anghenion sylfaenol unigolyn. Mae angen i ni fod yn barod i ymateb a gweithredu os ydym yn sylwi neu amau camdriniaeth neu niwed. Mi fydd hyn yn cynnwys ceisio cefnogaeth gan y Panel neu'r [gwasanaeth y tu allan i oriau gan thirtyone:eight](#) neu gysylltu â'r heddlu neu ambiwlans mewn argyfwng. [Mae'r siart llif hwn](#) yn rhoi arweiniad cam wrth gam ar sut i ymateb i bryderon.